

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesv Carmelitarvm Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

Jn duas partes distincta

Continens I. Viam Perfectionis. II. Castellum Animæ siue septem
Mansiones. III. Exclamations, vel Meditationes animæ ad Deum suum ...

Teresa <de Jesús>

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.XXVII.

Caput II. Eandem prosequitur materiam, agitque de ariditatibus in
oratione occurtere solutis, deinde quam nos ipsos necesse sit probemus:
Demum Dominum probare eos qui ad hanc mansionem iam peruenire.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37994

relinquimus, esto vel retia solum sint, ut S. Petrus reliquit (qui enim quod habet, satis multum se dedisse putat) videtur, amplius nihil faci dum restare, & omnia iam peracta esse putamus. Hoc quidem bonum est, si modò in eo perseveret, nec ad prime mansionis animalia, (tamen nisi per solum desiderium) denuo reuertatur : neque enim dubium quin, si modò in hac rerum omnium exspoliatione & derelictione pueret, id quod cupit assequatur. hac tamen conditione (ac meminim huius rei vos commonere) vt se velut ancillam inutili repuit, olim Christus suos monuit) ac nullum se Domino obsequium patuisse existimet, ob quod sibi tales is gratias præstet; sed, tamquam plura ab eo acceperit, longè maius se debitum contraxisse, accipere debere. Quid autem pro tam potenti Deo, qui pro nobis mortem impedit, nos creauit, nobisque dat esse, facere possumus, vt non simus beatas existimemus, quod àes alienum quod illi debemus pro eo, quod bis seruierit (non libenter hoc verbum hic posui; sic ratiōne est, quod in hoc mundo fuit, aliud non fecit quām nobis seruire) - haec tamen aliquatenus dissoluatur, vt nouas nos ab eo gratias, ac consolationes tere non sit necesse?

Notate cum primis, carissimæ, nonnulla quæ hic notata & dicta sunt, esto non ita ordinatè atque enucleatè ac quidem oportet (quippe liùs ea declarare non possum) Dominus dabit vobis ea vt intelligatis quod ex ariditatibus humilitatem, nō autem inquietudinem (hanc quod pe inducere cacođemon satagit) colligatis : & persuasum habetote, cunctæ ea vera & sincera fuerit, (esto ibi nullas Dominus det consolationes) eum pacem, & serenitatem quamdam daturum, quæ maiorem gaudio perfundent, quām plena alias consolationum abundanter. Enim s̄pè (vt iros legisse non dubito) diuina Maiestas dat infirmiorib⁹ quamquam hos sortem suam & consolationes cum virtibus auctoritate eorum qui in ariditate versantur, non commutaturos credamus, nam enim consolationes, quām crucem & tribulationem diligimus. Tu Domine, qui veritates perspectas habes, proba, vt ipsæ nos cognoscamus.

CAPUT II.

EAMDEM MATERIAM PROSEQUITVR, AGIT QVE DE
riditatibus in oratione intercurrere solitis; simul de eo quod, illius iudicio, separari
ser: dein, quām nos ipsos necesse sit probemus: demum, Dominum probavimus:
illos qui ad hanc mansionem iam
peruenere.

EQuidem animas quasdam, (& dicere posse mihi videor, multas)
egouimus, ex illis quæ ad hunc statum peruenere, & ad multis annis

hic animæ, nec non corporis, rectitudine ordinataque compositione quantum scilicet intelligere datur) vixere; quæ postea, cum iam de mundo triumphum agere, in eumque dominari debere videbantur (saltem magnam fraudum illius notitiam habere) in rebus nō adeò magnis à divina Maiestate probatæ fuere, inque tanta inquietudine & cordis pressura continuò versabantur, ut stupore simul & timore non mediocri mente impluerint. Illis qui quid consuleretur, frustra est: quod enim à tanto ipse tempore virtutum incubuerint exercitio, hinc alias se debere & posse docere putant, ac proinde nimis quām magna fese ratione niti, ut hac non pro eo ac debent, sentiant. Evidem nihil, quod istiusmodi homines aliquatenus consolari possit, haec tenus inueni, nec modò inuenio; nisi forte, ut si mope nos illorū afflictionibus cōdolere & affici ostēdamus (& reuera compassionē digni sunt, quod tanta illos in miseria gemētes videamus) illorumque argumentis & rationibus non repugnemus; omnes quippe propter Deum eas sentire se imaginantur, & sibi singunt, itaque imperfectionem id esse, sibi persuadere penitus nequeunt. quod in hominibus usque adeò prouectis noua illusio est, ut mirandum non sit eos pati quæ patiuntur; esto, (ut mihi quidem videtur) hic rerum similiū sensus citò transire deberet. sepè namque Dominus, ut electi eius suam sentiant & videant miseriam, suum ad modicum fauorem subtrahit; quippe ut ad nos ipsos citò cognoscendos, aliud quām hoc non requiratur. & hæc illos probandi ratio statim appetit, & in oculos incurrit; suum namque ipsum et errorem apertissimè perspiciunt, & aliquando magis illos affligit, quod se ob res terrenas, & quæ etiam non adeò graues sunt, ita affligi videant, quām illud ipsum quod affigit. Hoc ego ut ingentem Dei misericordiam interpretor, & licet sit imperfectione, est tamen ea ad humilitatem comparandam valde conducibilis. Verum in illis, de quibus loquor, ita se res non habet; quod hī ut dixi) hæc intra se, & in cogitationibus suis, ut sancta & sublimia reputent; itaque vellent, ut & alij ea ut talia reputarent.

Horum nonnulla hic adferam, ut ipse ea cognoscamus, nosque ipsas ante probemus, quām proberet Dominus: quippe non exiguum quid esset, hæc antē sciuisse, & prius quām adueniāt, intellexisse. Quidam, v.g. diues & pecuniosus, sed illiberis, nec aliquem cui pecunias & facultates coaceruare velit, habens, aliquam fortē illarum iacturam partitur; nō tam tamen, ut tum ipsi, tum familiae vniuersa necessaria ad viēctum ac vestitum defint, verū ea adhuc suppetant. si hic propterea ita turbaretur, & inquietus redderetur, perinde ac si panis ei ad vitam trahendam non suppetat, quo modo ab eo Dominus exigit ut omnia propter ipsum deserat ac relinquit? Cupiditatem hanc l. 3c nihilominus quis pallio te-

S.M.Teresa Opera.

22

gat.

*Dous sapit
probat suos
in parvus
rebus.*

*Quomodo
illius inveniatur?*

*Quam has
probatio fit
vulnus.*

*Exempla
probationis
in parvus.*

gat, ac dicat, ideo illum hac iactura turbari quod in usum pauperum
pes suas colligat. equidem credo Deum potius, velle, ut ipsa de
Maiestas ipsius agit, me conformem, & ijs per quem animam ipsam
ad quietem & tranquillitatem perducere conatur, quam hanc in
peres propensionem & caritatem. Et si hoc ipse non faciat, quod sibi
eatenus Dominus eum non dum perduxerit; parum refert nouem
men, hanc spiritus libertatem sibi deesse; per hoc vero se disponere
hanc ei Dominus, quia hanc ab eo petet, concedat.

Alius quis sufficientes facultates habet, & etiam plus quam
habeat. Offertur interim illi occasio peculij adaugendi; siquidemne
tur, accipiat, perme licet, transeat: sed hoc ipsum ambire & procurare,
postquam primū illud acquisiuit, adhuc plura & plura cōquirere vult
quantum cumque bonā intentionē habear (nā hāc habere debet, quia
dictū est, hic loquimur de ijs quae orationē colant, & virtutis studiorū
bāt) minime dubitent quin ad mansiones Regi viciniores ascensio
ne hāc ipsa virtus, quam illi habere putantur, aliquid detracit
tiatur; tuin eō quod illi aliquid obsequium praestiterit, quod haec
ne ipse compensare velit; hoc quippe bonum nostrum, valde bonum
est interius tamen tanta illis manet in quietudo, eam ut à se effugiant
expugnare nequeant, & quae non tam citō finienda putetur.

An non, Deus bone, hi sunt, qui iam à tanto tempore considerant
quārum & quomodo Dominus Iesus passus sit, quamē; bonum & illi
tare sit pati, & qui ipsi ē pati desiderant, & interea vellent, alios omnes
ita ordinatē & cōpositē vitam instituere, ut ipsi instituant suam, & dñe
Deus, ut non ad dementia veniant, ut sibi persuadeant, penam &
etionem quam sustinent, ob alienam sc̄ culpam sustinere, & illam hāc
meritum cessuram imaginentur.

Videbor fortasse vobis, carissimæ, extra rem & propositum, nec
loqui; quod ea de quibus hic ago, apud nos locum non habent, ut
quæ & facultates villas nec possidemus, nec appetimus, nechaberemus
curamus; adhac nullus nobis iniuriā infert aut contumeliam. Hac de
fa comparationes non sunt id quod re ipsa cōtingit; verū alia multa
eliciuntur, q̄ possunt contingere, quæ bonum nō esset hic me exprimere
vti nec ad illa exprimenda aliqua me ratio cogit. Ceterum ex ijs quae
facilē perspicietis, num affectus vester planè denu datus & expoliatus
ab ijs quae dereliquistis; cūm sub hāc de parua quādā occurrant (estō nō
nisi)

*Deus omnes
obsequium
sibi præstare
compensat.*

Opera

IV. 11.
165

S.
Theresa

Qualia īā dixi) in quib⁹ vos ipsas bene probare, & vnde facilē intelligere potestis, num passionū vestrum dominiū habeatis. Mihi credite, in co-
negotium situm non est, quōd religiosam vestem geramus, aut nō ger-
mus; sed in eo, vt virtutes exercere, ac voluntatem nostram in diuinā pe-
nitū resignare, orāni qua possumus contentionē procuremus; adhac, vt
vita nostrā ratio & institutum tale sit, quale Maiestas illius id esse volue-
rit; denique, vt non velimus, nostra vt voluntas, sed solū illius fiat. Quā-
uis aut̄ ad hāc perfectionem necdum peruererimus, in partem (vti dixi)
humilitas, q̄ vulnerorum vulnerum nostrorum vnguen & medicamen-
tum est: quam si verē habuerimus, tandem aliquando (licet seriuscule)
Deus, qui chirurgus noster est, ad nos sanandas adueniet.

*Religiosam
et perficie
non est sita
in ueste.*

Austeritates quoque, quas huiusmodi animae suscipiunt, non minus *Austeritas-*
ordinata & directa sunt, quād reliqua eorū vita: huic ergo studiosē cō-
sulunt & cauent, vt per eam Domino seruiant, quād sanè omnia in se ma-
la non sunt. vade in illis subeundis, magna discretione & circumspe-
ctione vtuntur, ne quod fortē valetudini damnum creent. Nolite time-
re vt se occidant aut enecent: nam optimē constat illis ratio, qua duce a-
gunt, amor quoq; illis nondum tam intensus ac vehemēs est, vt rationis
cas præscriptum faciat transgreedi. sed eam ipsā vellem haberemus, satis
v nobis non esset illa Deo seruendi ratio, qua semper vno passū & mo-
do piocedimus; quōd in causa erit, vt numquam ad itineris huius finem
pertingamus, eō quōd semper incedere, nec vñquam incedendo defa-
tigari nobis videamur (est namque mihi creditis velim, iter rugiens:) *Per viam*
*spiritus fer-
mā quatenus
probentur.*
adhuc magnum bonum fuerit, quōd non pereamus & malē eamus.
Quid: bene & consultō nos facturas putabitis carissimā, si, hinc in aliam
regionem iter instituere cupientes & octiduo id confidere valentes, an-
num integrum ei impenderemus, in quo ventos, niues, pluuias, & vias
fractas & incommadas pati nos oporteret? non melius & consultius fo-
ret, simul & semel ipsum peragere? nam omnia hāc quā dixi, incom-
moda in eo occurunt; adhac non pauca à serpentibus pericula im-
minent.

O quād præclara rei huius experimenta dare possem! atque vti-
nam omnia hāc vel iam transisse! nam sēpē mili videor ea adhuc
non pertransisse. Dum ita circumspectē & meticolosē incedimus, ad
omnia penē pedem offendimus, quia singula timemus: atque inde fit
vt ulterius progreedi non audeamus, tamquam si ipsa adhanc man-
sonem pertingere possemus, alijs pro nobis laboriosē iter confi-
cientibus. Hoc ergo cum fieri nequeat, demus operam, carissimā (per a-
morem Domini vos rogo) vt rationem nostram & timores omnes in ma-
nus eius resigneamus, ac naturalis nostrā imbecillitatis obliuiscamur.

*timores &
imbecillita-
tes una cō-
mittenda.*

etenim hæc de corporibus nostris solicudo & anxietas magnopere
impedire potest. Superioribus hæc eorum cura incumbat, his
vigilare sinamus; nobis verò vnum hoc curæ sit, quomodo quæ
rimè & magnis passibus incedamus, vt Dominum hunc videamus.
Liceret deliciae quas habetis, peregrinæ sint, aut etiam nullæ; ipsam
nus de sanitate & valetudine solicitudo decipere nos possit; sepe
tim, cùm propterea melius valituræ non simus. Evidem id nos; n
scio, negotium omne in ijs quæ ad corpus spectant, situm non esse
namque minima sunt; sed ut iter, de quo hic ago, cum magna humilitate
instituatur. nam (si me intellexeritis) in hoc maximum illarum que
rius non progrediuntur, damnum consistere arbitror. ut ipse videt
nobis parum processisse videamur, & hoc etiam ita esse credamus.
res verò nostræ magnis passibus & celeriter procedere videantur;
de non solum velimus, sed etiam, quantum in nobis est, curemus, na
rium domesticarum peslima & nequissima habeamur. Atque hoc si
tum denum status hic excellētissimus est; sin minus, totâ vita dona
itinere hærebimus, sexcetas in ea afflictiones & miseras sustinetemus,
enim nos ipsas nondum reliquimus, hinc via hæc summè difficilem.
quis nobis videtur, eo quod terrâ nostrâ miseræ nimium quârum
incedimus, à quo onere liberi sunt illi, qui ad ea quæ ipsi adhuc
sunt, habitacula pertingunt. In his tamen non desinit Dominus su
mercedem laboris soluere non solum ut iustus, verum etiam vi
cors: semper quippe plus dar, quam promereat, multò maioras
gaudia & oblationes dāndo, quām ex delectationibus, quas vñ
deliciae & distractiones adferunt, haurire possimus. Verū multas con
laciones & gustus hæc illum non putem dare, nisi forte interdum ad
seilicet inuitados & pelliciendos, cùm nimirū vident, quid in interna
mansionibus boni continetur, quò sese, ad in illas ingrediendum,
ponant. Gaudia & gustus vobis forsitan vnum & idem quid esse
buntur, & mirabimini cur ipsa inter duo hæc nomina differunt. &
crimen ponam. Mihi porro nimis quam magnum inter vitrumque vñ
tur esse discrimen; quamquam fieri possit, in eo me errare. de quo
sentiam, dicam cùm ad quartam, quæ immediatè post hanc sequatur
mansionem peruenero. quod enim ibi de gustibus ac consolacione
quos in illa Dominus concedere solet, futurus sit sermo, hinc ibi de
commodior tractandi erit locus. Et licet nullus hinc secuturus videatur
fructus, aliquis tamē fieri potest ut hinc sequatur; videlicet ut, cùm
quidque sit intellexeritis, id quod melius est, sequi coemini. Animam
porro, quas Deus hucusque perduxit, permagnæ id consolationes effici
autem, quæ se iam omnia affecutas purant, insignis confusoris occu

*Humiliatas
quæmin-
cessaria in
via pietatis*

*Gustus
quando &
quomodo
Dominus in
hac mansio
ne det.*

*Gaudiorum
& gaudiū
discrimen.*

Opera

N. VI

155

& si quidem h[ab]itum humiles sint, ad gratias ei agendas hinc excitabuntur; sin minus & humiliatis aliquid defuerit, interiorem quamdam sui naufragii
hinc concipient; & quidem frustra: cùm non in gustibus, sed amoris in-
^{Perfetto-}
tensione & magnitudine, sita sit perfectio, nec non ipsum præmium; iſq[ue] r[es] magnis.
sit perfectior, & maiori præmio donandus, qui cum iustitia & veritate tundit.
melius operabitur.

Dicatis fortassis, quorsum de gratijs illis internis loquar, & quales sint exponam, si id reuera ita se habet, vt i se habet? Evidem id nescio, quæritate ab eo qui me h[ab]et scribere iussit: etenim meum non est, nec teneor cum superioribus contendere, (quod nefas foret) sed simpliciter obedire. Quod autem verè vobis dicere possim, hoc est, cùm adhuc gratias illas & consolationes, quas Dominus animabus illi seruientibus concedit, nec haberem, nec per experientiam quid essent scirem, immo nec vñquam in vita mea id scire sperarem (& meritò: nam nimis quād magnum mihi gaudium esset, scire, vel etiam è coniecturis quibusdam colligere, quod vel in aliquo Deo placerem) de illis verò, in libris quid scriptum legerem, magna animam meam consolatione perfundi, & non medocriter ad Deum maximopere laudandum, assisi ac moueri solere. ^{Quomodo} S. M. audē-
Si ergo mea anima, quæ tam improba ac nequam erat, id faciebat, ^{to vel lecto} aliquid de
quæ bona & humiles sunt, multo haud dubiè magis cum laudabunt: ^{divinū con-}
& si vel vñica sola eum, non nisi semel, propterea laudet, magnum operæ ^{solutionibus} præmium est, ipsum (meo iudicio) dici, nosque intelligere gaudium & ^{recreare-} voluptates, quibus nostra ipsæ culpæ excidimus, quanto verò magis, ^{tur.}
quod (dummodo à Deo prouenant) amorem & fortitudinem semper
comites habeant, quarum adminiculo homo magis sine labore iter suum
peragere, & in operibus bonis & virtutibus quotidie magis & magis progredi potest. Nolite cogitare, parum referre, sit, quod per nos non stet. Nam, quando nos in culpa non sumus, iustus est Dominus, & alia vobis
vía Maiestas illius dabit id quod per hanc vobis eripiet & auferet, idque
obrationes ipsi soli notas; eius namque iudicia & secreta, occultissima
sunt. Id saltem nobis dabit, quod magis nobis expediet; ac de hoc nul-
latenus est dubitandum. Ijs verò, qua Domini munere & bonitate ad
hunc statum peruenere (nam, quemadmodum dixi, non paruam aut vul-
garem erga illos misericordiam ostendit, quia iam in proximo sunt ut ad
altiora ascendant) cum primitis, meā quidem sententiā, conductet, vt in obediendo
quam promptissimæ esse studeant: &, quamvis Religionem
professa non sint, magnum quid foret (vt permultos facere constat) si
aliquem certum sibi desumerent, cui in omnibus auscultent, ne vlla om-
nino in re suam ipsarum voluntatem sequerentur (quod est in plurimū
id, quod nobis damnum adserit;) non verò talem sectarentur aut quære-
^{cent.}

rent, qui cum natura & humoribus ipsarum (vt dicitur) bene congerunt,

qui que in omnibus rebus lentes ac meticulosus sit; sed talem, qui ter-

*Quid proficit,
utinam
exemplum
sequi.*

mundi huius fraudes & imposturas benè perspectos habeat. Vt eam

eum ipsæ cognoscamus, maximopere iuuat cum id genus hominibus

gere, qui ipsum iam tum perspectum & cognitum habent. Deinde, quia

mirè nos animat, quod nonnulla, quæ ipsæ ut impossibilia iudicamus,

in alijs tam possibilia ac facilia videamus, nec non quanta cum fandi

te ea ipsi peragant; vt, eorum exemplo & volatu, ad pariter sublimem

lare audendum prouocari videamur; perinde atq; aiium puli, de

parentibus suis volare docentur; nam esto hi se statim valde sublimi-

brare non audeant, paulatim tamen parentum audaciam imitantur;

tius se cælo committunt. Plurimum certè hoc omnimodiis coedit;

quod equidem non ignoro. Itaque qui huiusmodi sunt, quoniam illi

determinatum ac fixum habeant Dominum peccando non offendunt;

operam dabunt quād possunt maximam, ne in illas peccati occasio-

fese conijciant: quod enim primis extimisq; mansionibus adhuc vivi

sunt, haud difficulter ad illas fese reuelli ac retrotrahi patenterunt (illorum

enim arx solido fundo inaedificata non est; vti illorum qui in pueris

iam obduruere, & mundi huius tempestate optimè perspecti ha-

bent, quād scilicet ex parum timendæ sint, ac eius voluptates parum

desiderandæ) & fieri posset, vt à magno quodam persecutionis mali-

ne rursus ad illas retro abriperentur. Nouit namque optimè eas diabolus

excitare, quod per illas nobis damnum crevit; vt, dum bono quodam

zelo aeti, aliena tollere peccata conamur, superare id nequeamus,

quod nobis quoad hoc posset contingere. Nostras ergo potius impo-

fectiones inspiciamus, & alienas prætereamus. Ut plurimum emerit;

homines ita circumspectos & ordinatos omnia mirari, & sanè impo-

set nonnunquam, vt ab eo quem ipsi miramur, disceremus id quod in hu-

re caput & præcipuum est. Quod autem in exteriore morum compari-

tione, & agendi modo ac conuersatione eis præstems, multum non est;

nec in illo omne rei momentum situm est (bonum licet sit); vti neque

pterea par est, vt statim omnes eamdem, quam nos, viam industraveri

mus; aut ille ea quæ spiritus sunt, docere præsumat, qui fortitanus

quid rei sit: nam per hæc talia, quæ Deus nobis inspirat, bonum animi

procurandi desideria, multos, carissimæ, committere errores posse.

Satius proinde fuerit, intrendere nos ijs quæ Regula nostra præscribit,

in silentio ac spe semper viuere conari. animarum quippe ipsorum cura.

Dominus geret, ac, dummodo nos interim à parte nostra pro ijs Madi-

ti ipsius supplicare non omittamus, satis magnum illius ope & auxiliu

fructum in proximo faciemus. sit ipse benedictus & superexaltatus

secula. Amen.

MAD

*Zelus im-
portunus
qua malas
creas.*

Opera

IV

15